

J. R. R. TOLKIEN

Toimittanut BRIAN SIBLEY | *Kuvittanut* ALAN LEE

NÚMENORIN TUHO

Suomentaneet JAAKKO KANKAANPÄÄ ja KERSTI JUVA

WSOY

J. R. R. TOLKIEN

Suomenmetut teokset:

HOBITTI ELI SINNE JA TAKAISIN

MAAMIES JA LOHIKÄÄRME

TARU SORMUSTEN HERRASTA I–III:

I SORMUKSEN RITARIT

II KAKSI TORNIA

III KUNINKAAN PALUU

TOM BOMBADILIN SEIKKAILUT

PUU JA LEHTI

SEPPÄ JA SATUMAA

KIRJEITÄ JOULUPUKILTA

SILMARILLION*

J. R. R. TOLKIENIN MAALAUKSIA JA PIIRROKSIA*

KESKENERÄISTEN TARUJEN KIRJA*

KIRJEET*

HERRA BLISS

BILBON VIIMEINEN LAULU

SATUJEN VALTAKUNTA

ROVERANDOM

HÚRININ LASTEN TARINA*

KULLERVON TARINA

GONDOLININ TUHO*

KIRJOITUKSIA KESKI-MAASTA

NÚMENORIN TUHO

*Toimittanut Christopher Tolkien

J.R.R. Tolkien.

NÚMENORIN TUHO

ja muita tarinoita
Keski-Maan toiselta ajalta

Toimittanut

BRIAN SIBLEY

ja koottu *Tarusta Sormusten herrasta*, *Silmarillionista*,
Keskeneräisten tarujen kirjasta, Christopher Tolkienin
toimittaman *The History of Middle-earth* -teossarjan
osista ynnä muista lähteistä

Kuvittanut

ALAN LEE

Suomentaneet

JAAKKO KANKAANPÄÄ ja KERSTI JUVA

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki

Englanninkielinen alkuteos

THE FALL OF NÚMENOR

Originally published in the English language by HarperCollins Publishers Ltd. under
the title

The Fall of Númenor

© The Tolkien Estate Limited, The Tolkien Trust and The Estate of C.R. Tolkien 2022

Introduction, notes and commentary © Brian Sibley 2022

Illustrations © Alan Lee 2022

»J.R.R.Tolkien asserts the moral right to be acknowledged as the author of this work»

»Alan Lee asserts the right to be acknowledged as the illustrator of this work»

TOLKIEN and are registered trademarks of The Tolkien Estate Limited.

Suomenkielinen laitos © suomentajat ja WSOY 2023

Werner Söderström Osakeyhtiö

Sitaatit teoksista *Hobitti*, *Keskeneräisten tarujen kirja* ja *Silmarillion*
suomentanut Kersti Juva

Sitaatit teoksen *Taru Sormusten herrasta* osista *Sormuksen riirit* ja *Kaksi tornia*
suomentaneet Kersti Juva ja Eila Pennanen, osasta *Kuninkaan paluu* Kersti Juva;
sitaatit *Tarun Sormusten herrasta* runoista suomentanut Panu Pekkanen

Sitaatit teoksesta *Kirjeet* suomentanut Tero Valkonen

Sitaatit teoksesta *Kirjoituksia Keski-Maasta* suomentanut Jaakko Kankaanpää

ISBN 978-951-0-49813-2

Painettu EU:ssa

Priscilla Reuel Tolkienin
(1929–2022),
Keski-Maan ystävien uskollisen ystävän
muistolle

SISÄLLYS

<i>Kuvat</i>	xi
<i>Tästä kirjasta</i>	1
<i>Johdanto: »Pimeään ajan» tarina</i>	4
<i>Ennen toista aikaa</i>	13

VUOSIEN KIRJA (Läntisten maiden aikakirjat)

Toinen aika

Vuosi

1	Harmaat satamat ja Lindon perustetaan.	23
32	<i>Edain</i> saapuvat Númenoriin.	29
	<i>Númenorin maantieto</i>	35
	<i>Númenorin eläin- ja kasvikunta</i>	40
	<i>Númenorilaisten elämä</i>	49
n. 40	Kääpiöt lähtevät suurin joukoin vanhoista kaupungeistaan Ered Luinilta ja menevät Moriaan jonka väkiluku kasvaa.	63
442	Elros Tar-Minyatur kuolee.	65
n. 500	Sauron alkaa taas liikehtiä Keski-Maassa.	67
521	Silmariën syntyy Númenorissa.	71
600	Númenorilaisten ensimmäiset laivat laskevat maihin rannikoilla.	73
	<i>Aldarionin matkat</i>	78

NÚMENORIN TUHO

750	<i>Noldor</i> perustavat Eregionin.	83
	<i>Aldarion ja Erendis</i>	86
	<i>Aldarionin ja Erendisin häät</i>	103
	<i>Tar-Aldarionin nousu valtaan</i>	125
n. 1000	Númenorilaisten kasvavan mahdin hätyyttämä Sauron valitsee Mordorin varustuksensa paikaksi. Hän alkaa rakentaa Barad-dûria.	135
1075	Tar-Ancalimëstä tulee Númenorin ensimmäinen hallitseva kuningatar.	138
1200	Sauron ponnistelee saadakseen <i>eldarin</i> pauloihinsa. Gil-galad kieltäytyy neuvottelemasta hänen kanssaan; mutta Eregionin sepot hän saa mukaansa. Númenorilaiset ryhtyvät rakentamaan vakituisia satamia.	140
n. 1500	Sauronin avulla saavuttavat Eregionin haltiasepot taitonsa huipun. He alkavat takoa Mahtisormuksia.	142
n. 1590	Kolme sormusta valmistuu Eregionissa.	145
n. 1600	Sauron takoo Orodruinissa Sormusten sormuksen. Hän saa Barad-dûrin valmiiksi. Celebrimbor käsittää Sauronin aikeet.	147
1693	Haltioiden ja Sauronin sota alkaa. Kolme sormusta kätketään.	154
1695	Sauronin joukot miehittävät Eriadorin. Gil-galad lähettää Elrondin Eregioniin.	156
1697	Eregion hävitetään. Celebrimbor kuolee. Morian portit suljetaan. Elrond vetäytyy <i>noldorista</i> jäljelle jääneiden kanssa ja perustaa turvapaikan Imladrisiin.	157
1699	Sauronin joukot valtaavat Eriadorin.	159
1700	Tar-Minastir lähettää Númenorista Lindoniin suuren laivaston. Sauron lyödään.	162

SISÄLLYS

1701	Sauron ajetaan Eriadorista. Läntisissä maissa vallitsee pitkään rauha.	164
n. 1800	Näistä ajoista lähtien alkavat númenorilaiset perustaa siirtokuntia rannikoille. Sauron laajentaa mahtiaan itään. Varjo lankeaa Númenorin ylle.	166
2251	Tar-Atanamirin kuolema. Tar-Ancalimon saa valtikan. Númenorilaisten kapina ja jakaantuminen alkavat. Näihin aikoihin ilmaantuvat ensi kerran <i>nazgûl</i> eli sormusaaveet, Yhdeksän sormuksen orjat.	172
2280	Umbarista tehdään Númenorin suuri linnoitus.	176
2350	Pelargir rakennetaan. Siitä tulee Númenorin Uskollisten tärkein satama.	176
2899	Ar-Adûnakhôr saa valtikan.	182
3175	Tar-Palantir palaa entiseen. Númenorin sisällissota.	186
3255	Ar-Pharazôn Kultainen anastaa valtikan.	189
3261	Ar-Pharazôn laskee maihin Umbarissa.	193
3262	Sauron viedään vangiksi Númenoriin; 3262–3310 Sauron lumooa kuninkaan ja turmelee númenorilaisten mielen.	196
3310	Ar-Pharazôn alkaa rakentaa Suurta merivoimaa.	202
3319	Ar-Pharazôn hyökkää Valinoriin. Númenorin tuho. Elendil ja hänen poikansa pakenevat.	206
3320	Maanpaon valtakunnat perustetaan: Arnor ja Gondor. Kivet jaetaan. Sauron palaa Mordoriin.	214
3429	Sauron hyökkää Gondoriin, valtaa Minas Ithilin ja polttaa Valkoisen puun. Isildur pakenee Anduinia alas ja menee pohjoiseen Elendilin luo. Anárion puolustaa Minas Anoria ja Osgiliathia.	220
3430	Haltioiden ja ihmisten viimeinen liitto muodostetaan.	221
3431	Gil-galad ja Elendil marssivat itään Imladrisiin.	222

NÚMENORIN TUHO

3434	Liiton armeija ylittää Sumuvuoret. Dagorladin taistelu ja Sauronin häviö. Barad-dûrin piiritys alkaa.	224
3440	Anárion kaatuu.	228
3441	Elendil ja Gil-galad kukistavat Sauronin ja kaatuvat. Isildur ottaa Sormusten sormuksen. Sauron katoaa ja sormusaaveet siirtyvät pimentoon. Toinen aika päättyy.	229
	<i>Jälkisanat</i>	233
Liitteet		
A	Lyhyt Keski-Maan kolmannen ajan kronikka	239
B	Númenor-luvut <i>Kadonneesta tiestä</i>	249
	<i>Viitteet</i>	273
	<i>Kiitokset</i>	317
	<i>Keski-Maan kartta</i>	320

KUVAT

Númenorin tuho	etuesilehti
<i>Valarin</i> sotajoukko hyökkää Angbandiin	<i>sivun 24 jälkeen</i>
Númenorin kartta*	34
Näkymä Andúniestä länteen	<i>sivun 50 jälkeen</i>
Aldarion lähtee Númenorista	<i>sivun 88 jälkeen</i>
Barad-dûrin rakentaminen	<i>sivun 136 jälkeen</i>
Sormusten takominen	<i>sivun 142 jälkeen</i>
Galadriel johtaa haltiat Morian läpi	<i>sivun 146 jälkeen</i>
Sauronin temppeleli	<i>sivun 200 jälkeen</i>
Ar-Pharazôn hyökkää Valinoriin	<i>sivun 208 jälkeen</i>
Gil-galad ylittää Sumuvuoret	<i>sivun 224 jälkeen</i>
Haltioiden ja ihmisten viimeinen liitto	<i>sivun 230 jälkeen</i>
Keski-Maan läntiset osat kolmannen ajan lopulla*	takaesilehti

* Kartat Christopher Tolkien, värittänyt Nicolette Caven

TÄSTÄ KIRJASTA

Númenorin tuhon tarkoituksena on koota yksiin kansiin valikoima postuumisti julkaistuja J. R. R. Tolkienin kirjoituksia, jotka käsittelevät Keski-Maan toista aikaa. Tämä kirja ei olisi mahdollinen ilman Christopher Tolkienia, joka valtaisalla kirjallisella työllään tutustutti *Hobitin* ja *Tarun Sormusten herrasta* lukijat ensialjalta ja toiselta ajalta periytyvään rikkaaseen myytti- ja historiaperintöön. Se vei häneltä monta pitkää työntäyteistä vuotta, joiden aikana hän tehtävänsä omistautuneena vaali ja järjesteli isänsä lukuisia käsikirjoituksia ja luonnoksia niitä toimittaen ja kooten, sommitellen niitä kokonaisuuksiksi sekä kirjoittaen niihin korvaamattoman arvokkaita kommentaarejaan. Juuri *Silmarillionin*, *Keskeneräisten tarujen kirjan* sekä *The History of Middle-earthin* ynnä muiden Christopher Tolkienin kokoamien ja toimittamien teosten sivuilla kerrottiin ensimmäisen kerran tarina Númenorin tuhosta, Sauronin noususta, Mahtisormusten takomisesta ja Haltioiden ja ihmisten viimeisestä liitosta Mordorin Mustaa ruhtinasta vastaan.

Tarkoituksena ei ole korvata näitä kirjoja, joista kaikki ovat jo itsessään ylittämättömiä julkaisuja J. R. R. Tolkienin kirjoituksista lisättyinä Christopher Tolkienin kallisarvoisilla, tarkkanäköisillä viitteillä ja analyyseilla. Sen sijaan *Númenorin tuho* pyrkii esittelemään – mahdollisimman niukoin toimituksellisin kommentein – näistä teoksista katkelmia, jotka kertovat kirjailijan omin sanoin toisen ajan runsaista ja kuohuvista tapahtumista siinä järjestyksessä kuin J. R. R. Tolkien kokosi ne yhteenvedoon »Vuosien kirja (Läntisten maiden aikakirjat)», joka muodostaa osan *Tarun Sormusten herrasta* liitteestä B ja johon myös tämän kirjan sisällysluettelo perustuu. Niitä lukijoita varten, jotka haluavat perehtyä syvällisemmin tähän

historiaan, on kirjan lopussa viitteitä – monet niistä lähtöisin Christopher Tolkienin mittaamattoman arvokkaasta ja asiantuntevasta toimitustyöstä, sillä ne sisältävät runsaasti sitaatteja kommenteista, joita Christopher lisäsi julkaisemiinsa lähteisiin (tai jopa hänen kommenttejaan kokonaisuudessaan) – ja niistä on apua tutkimusretkillä, jotka ulottuvat syvemmälle Keski-Maan toisen ajan historiaan. Aiemmin suomentamattomien kirjoitusten sivunumerot viittaavat englanninkielisiin alkuteoksiin, suomennettujen teosten sivunumerot suomennosten uusimpiin laitoksiin.

Teokseen valitut tekstikohdat ja sitaatit on järjestetty kronologisesti »Vuosien kirjan (Läntisen maiden aikakirjojen)» mukaisesti, ja sen lukujen otsikot ovat peräisin »Vuosien kirjasta». Tätä järjestystä on täydennetty kahdesta lähteestä: se sisältää Númenorin kuninkaiden nimiä ja heihin liittyviä vuosilukuja, jotka ovat peräisin *Tarun Sormusten herrasta* liitteestä A, »Annaalit kuninkaista ja hallitsijoista», samoin kuin *Keskeneräisten tarujen kirjan* toisen osan »Toinen aika» luvusta »Elrosin perilliset: Númenorin kuninkaat».

Toisen ajan tapahtumat Númenorissa ja Keski-Maassa on esitetty kronikkana, joka perustuu seuraaviin lähteisiin:

Númenorin historiasta: »Akallabêth» (*Silmarillionissa*) ja »Aldarion ja Erendis» sekä sukupuu »Elrosin perijät – Varhaiset sukupolvet» (*Keskeneräisten tarujen kirjassa*) ottaen huomioon myös aineiston, joka sisältyy teksteihin »The History of the Akallabêth» (*The History of Middle-earthin* osassa *The Peoples of Middle-earth*), »The Early History of the Legend» ja »The Fall of Númenor» (molemmat *HoMe:n* osassa *The Lost Road and Other Writings*) ja »The Drowning of Anadûnê» (*HoMe:n* osassa *Sauron Defeated*).

Christopher Tolkien olisi halunnut isänsä kirjoitusten tutkimuksen jatkuvan, ja hänen tahtonsa mukaisesti tämä teos perustuu myös hänen oman työnsä jälkeen julkaistuun, Carl F. Hostetterin toimittamaan postuumiin kokoelmaan *Kirjoituksia Keski-Maasta* (2021). Tässä kirjassa julkaistut tekstit on toimitettu niin, että ne kertovat Númenorin perustamisen historiasta, Númenorin saaren maan muodoista ynnä eläin- ja kasvikunnasta sekä númenorilaisien elämästä; lisäksi mukaan on otettu tietoja tai suoria lainauksia

TÄSTÄ KIRJASTA

kirjoituksista »Númenorin saari» (*Keskeneräisten tarujen kirjassa*) sekä *Kirjoituksia Keski-Maasta* -kokoelman luvuista »Númenorin maasta ja sen elämistä», »Númenorilaisten elämä» ja »Númenorilaisten ikääntyminen». Katkelmat eivät välttämättä esiinny samassa järjestyksessä kuin mainituissa kirjoissa, sillä niitä on paikoin järjestelty uudelleen vastaamaan kronologisen kerronnan tarpeita.

Tiedot tapahtumista Keski-Maassa samalla aikakaudella kuin Númenorissa on valittu teksteistä »Mahtisormukset ja kolmas aika» (*Silmarillion*), »Galadrielin ja Celebornin tarina» (*Keskeneräisten tarujen kirja*) ja »Galadriel ja Celeborn» (*Kirjoituksia Keski-Maasta*).

Tässä kirjassa noudatetaan Christopher Tolkienin vakiinnuttamaa periaatetta, jonka mukaan julkaistuja tekstejä pidetään valmiina versioina, ja jos aiemmista luonnoksista mukaan otettu aineisto sisältää vaihtelua nimien, vuosilukujen ja oikeinkirjoituksen suhteen, tällaiset poikkeamat on korjattu julkaistujen versioiden mukaisiksi. Kohdat, joissa Christopher Tolkien katsoi isänsä käsin kirjoittamien sanojen tai muiden tekstikohtien olevan epävarmoja, on merkitty niitä edeltävällä kysymysmerkillä.

Toimitukselliset huomautukset on painettu pienemmällä tekstityypillä ja sisennetty; toimittajan lisäämät selitykset niin sitaattien johdannoiksi kuin niiden keskelle on merkitty hakasulkuihin. Siellä, missä lainatut katkelmat eivät ole alkuperäisissä teksteissä alkanet isolla kirjaimella, ne on lukemisen helpottamiseksi korjattu alkamaan tässä muodossa ilman erityistä merkintää. Lainauksista pois jätetyt kohdat on merkitty kahdella ajatusviivalla.

Kirja sisältää myös otteita J. R. R. Tolkienin *Kirjeistä* (1981), jotka on toimittanut Humphrey Carpenter Christopher Tolkienin avustuksella, samoin kuin lainauksia *Tarun Sormusten herrasta* toiseen aikaan liittyvistä kohdista, molemmat tärkeää ja olennaista lähdeaineistoa. Toisinaan tällaisia tekstejä on lyhennetty (ja poistetut kohdat merkitty kahdella ajatusviivalla) tai niitä on sommiteltu uudelleen ilman eri mainintaa; kaikissa tapauksissa loppuviitteet johdattavat lukijan *Tarun Sormusten herrasta* asianomaiseen kohtaan ja yhteen sen kolmesta osasta, jotka on nimetty »*Ritarit*», »*Kaksi tornia*» ja »*Paluu*».

3434 – LIITON ARMEIJA YLITTÄÄ SUMUVUORET. DAGORLADIN TAISTELU JA SAURONIN HÄVIÖ. BARAD-DÛRIN PIIRITYS ALKAA.

Sauron valmistautui ottamaan hyökkäyksen vastaan. Yksi hänen valmistelujensa seurauksista oli, että entvaimot, enttien puoliosot, katosivat Keski-Maasta. Entit olivat »puiden paimenia», joilla myöhemmin oli ratkaiseva osa Rautapihan valtaamisessa. J. R. R. Tolkien kirjoitti kirjeessä vuonna 1954:

Minä otaksun itse asiassa että entvaimot olivat kadonneet lopullisesti, tuhoutuneet puutarhojensa myötä Viimeisen liiton sodassa (toisen ajan vuosina 3429–3441), jolloin Sauron harjoitti poltetun maan taktiikkaa ja kärvensi heidän maansa puolustautuakseen Anduinia pitkin lähestyviä Liiton joukkoja vastaan. Jotkut saattoivat tietysti paeta itään tai joutua orjiksi: jopa tällaisten tarinoiden hirmuvaltioiden täytyy järjestää sotilailleen ja metallityöläisilleen taloudellinen ja maanviljelyksellinen selusta. Jos entvaimoja jäi tällä tavalla henkiin, he epäilemättä vieraantuivat enteistä kovin, ja uusi sopu muuttui vaikeaksi – ellei sitten kokemus teollistuneesta ja militarisoituneesta maanviljelyksestä muuttanut heitä hieman anarkistisemmiksi. Toivon niin. En tiedä.¹

Liiton sotajoukko viipyi Imladrisissa kolme vuotta, epäilemättä laatien sotasuunnitelmia ja varustautuen tulevaa yhteenottoa varten.

Imladrisista sotajoukko lähti Sumuvuorten yli monia solia myöten ja marssi sitten alas Anduinia ja kohtasi viimein Sauronin armeijan Dagorladissa, Taistelukentällä, joka aukeaa Mustan maan porttien edustalla.²

Dagorladin taistelu käytiin valtavalla, pölyisellä ja tasaisella kentällä, ja se oli toisen ajan suurin yhteenotto, johon otti osaa väkeä useimmista Keski-Maan kansoista.

Tuona päivänä jakautuivat kaikki elävät olennot kahteen joukkoon, ja kaikkia lajeja, jopa lintuja ja nelijalkaisia taisteli kummallakin puolella, lukuun ottamatta haltioita. Yksin haltiat olivat jakamatomat ja seurasivat Gil-galadia. Kääpiöitä oli vain vähän kummallakaan puolella; mutta morialaisen Durinin suku taisteli Sauronia vastaan.³

Liiton joukkoihin luettiin kaksi haltioiden armeijaa kansoista, jotka olivat jo kauan asuneet omasta tahdostaan erillään muista ja sen seurauksena eläneet »monet pitkät vuodet rauhassa ja huomaamatta – kunnes Númenor tuhoutui ja Sauron palasi Keski-Maahan»: Lórienin haltiat ja Suuren vihermetsän salohaltiat.⁴

[Salohaltioiden valtakunta] oli laajempi ennen Moriasta maanpakoon lähteneiden kääpiöiden tuloa ja lohikäärmeen hyökkäystä, se ulottui niihin aikoihin metsiin joita kasvoi Yksinäisen vuoren ympärillä ja Pitkäjärven länsirannoilla. Haltiat olivat muuttaneet tähän maahan etelästä, ja he olivat olleet Lórienin haltioiden sukulaisia ja naapureita, mutta he olivat asuneet Suuressa vihermetsässä Anduinin itäpuolella. Toisella ajalla heidän kuninkaansa Oropher [Legolasin isän Thranduilin isä] oli vetäytynyt Kurjenmiekkakenttien pohjoispuolelle. Hän teki sen päästäkseen eroon Morian

kääpiöistä jotka häiritsivät häntä, sillä Moriasta oli tullut suurin ja mahtavin kääpiöiden asumus minkä historia tuntee, ja häntä suuttutti myös Celebornin ja Galadrielin tuppautuminen Lórieniin. Mutta vielä ei Vihermetsän ja Vuorten välillä ollut pelättävää ja hänen väkensä oli jatkuvasti kanssakäymisissä joen toisella puolella asuvien sukulaisten kanssa aina Viimeisen liiton sotaan saakka.

Huolimatta salohaltioiden halusta sotkeutua mahdollisimman vähän *noldorin* ja *sindarin* asioihin, taikka ylipäänsä kenenkään asioihin, olivat nämä sitten kääpiöitä, ihmisiä tai örkkejä, Oropherilla oli viisautta nähdä ennalta, ettei rauha palaisi ennen kuin Sauron oli voitettu. Sen tähden hän varusti lukuisaksi kasvaneesta kansastaan sotajoukon, joka liittyi yhteen Lórienin Malgaladin pienemmän armeijan kanssa, ja Oropher johti salohaltiat taisteluun. Salohaltiat olivat sitkeitä ja uljaita, mutta varusteet ja aseet heillä olivat huonot verrattuna siihen mitä lännen *eldarilla* oli, lisäksi he taistelivat itsenäisesti eivätkä suostuneet alistumaan Gil-galadin ylijohdon alle. Niin olivat heidän tappionsa suhteettomat tuossa hirmuisessa sodassa. Malgalad ja yli puolet hänen joukoistaan kaatui Dagorladin suuressa taistelussa, kun he joutuivat erilleen pääjoukosta ja heidät ajettiin Kalmansoille. Oropher sai surmansa ensimmäisessä hyökkäyksessä Mordoria vastaan, kun hän ryntäsi eteenpäin kaikkein miehuullisimpien satureidensa kärjessä ennen kuin Gil-galad oli antanut etenemiskäskyn. Hänen poikansa Thranduil jäi eloon, mutta kun sota oli lopussa ja Sauron surmattu (kuten luultiin) vei hän kotiin tuskin kolmanneksen siitä joukosta, joka oli sotaan lähtenyt.⁵

Niin kerrotaan, että Dagorladin taistelu oli pitkä ja ankara ja lukemattomasti sen kaatuneita päätyi vettyneen maan alle Kalmansoihin. Yli kolmetuhatta vuotta myöhemmin suolla kummittelivat yhä taistelussa kaatuneiden haamut, kuten Frodo ja Sam saivat huomata, kun Klonkku opasti heitä matkalla sen halki Mordoria kohti ja he uhkasivat vajota kynttilämäisten valojen lumoukseen niiden lepattaessa ummehtuneiden lampien yllä: »Niitä makaa kaikissa lammikoissa», [Frodo sanoi,] »kalpeita kasvoja, syvällä

syvällä tumman veden alla. Minä näin ne: synkät ja pahat kasvot ja jalot ja surulliset kasvot. Monia ylpeitä ja kauniita kasvoja, vesikasveja hopeahiuksissaan. Mutta kaikki hirveitä, mätäneviä, kuolleita. Ja tuo kauhea valo.»

[Johon Klonkku vastasi:] »Niin niin – – Se oli suuri taistelu. Isoja miehiä ja pitkät miekat ja hirveitä haltioita ja kiljuvia örkkejä. Ne taisteli tasangolla päiviä ja kuukausia Mustan portin edustalla. Mutta suot on sen jälkeen kasvaneet ja nielleet haudat; ne leviää, ne leviää.»⁶

Dagorladin taistelu riehui pitkään ja vaati paljon uhreja, mutta lopulta Liitto oli voittoisa:

Gil-galadin ja Elendilin sotajoukko peri voiton, sillä noina aikoina oli haltioitten mahti vielä suuri, ja númenorilaiset olivat pitkiä ja vahvoja ja hirveitä vihassaan. Aeglosia, Gil-galadin keihästä, ei kukaan voinut vastustaa; ja Elendilin miekka täytti örkit ja ihmiset pelolla; se leiskui auringon ja kuun valoa ja sen nimi oli Narsil.⁷

Myöhemmin Elrond muisteli: »Olin Gil-galadin airut ja marssin hänen joukoissaan. Olin Dagorladin taistelussa Mordorin Mustan portin edustalla, jossa me saimme voiton, sillä Gil-galadin keihästä ja Elendilin miekkaa, Aeglosia ja Narsilia, ei kukaan kyennyt vastustamaan.»⁸

Kun taistelu oli voitettu, Liitto eteni Ered Lithuin ja Ephel Dúathin vuorijonojen reunustamalle Gorgorothin tasangolle tarkoituksenaan kukistaa Sauron lopullisesti piirittämällä hänen mahtava linnoitustorninsa Barad-dûr.

Ja Gil-galad ja Elendil menivät Mordoriin ja saartoivat Sauronin linnoituksen; ja he piirittivät sitä seitsemän vuotta ja kärsivät suuria tappioita Vihollisen tulien ja nuolien ja ammusten vuoksi, ja monta osastoa Sauron lähetti taistelemaan heitä vastaan.⁹

*Tolkienin tarinat Keski-Maan
toisesta ajasta yksissä kansissa.*

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-49813-2

TOLKIEN®